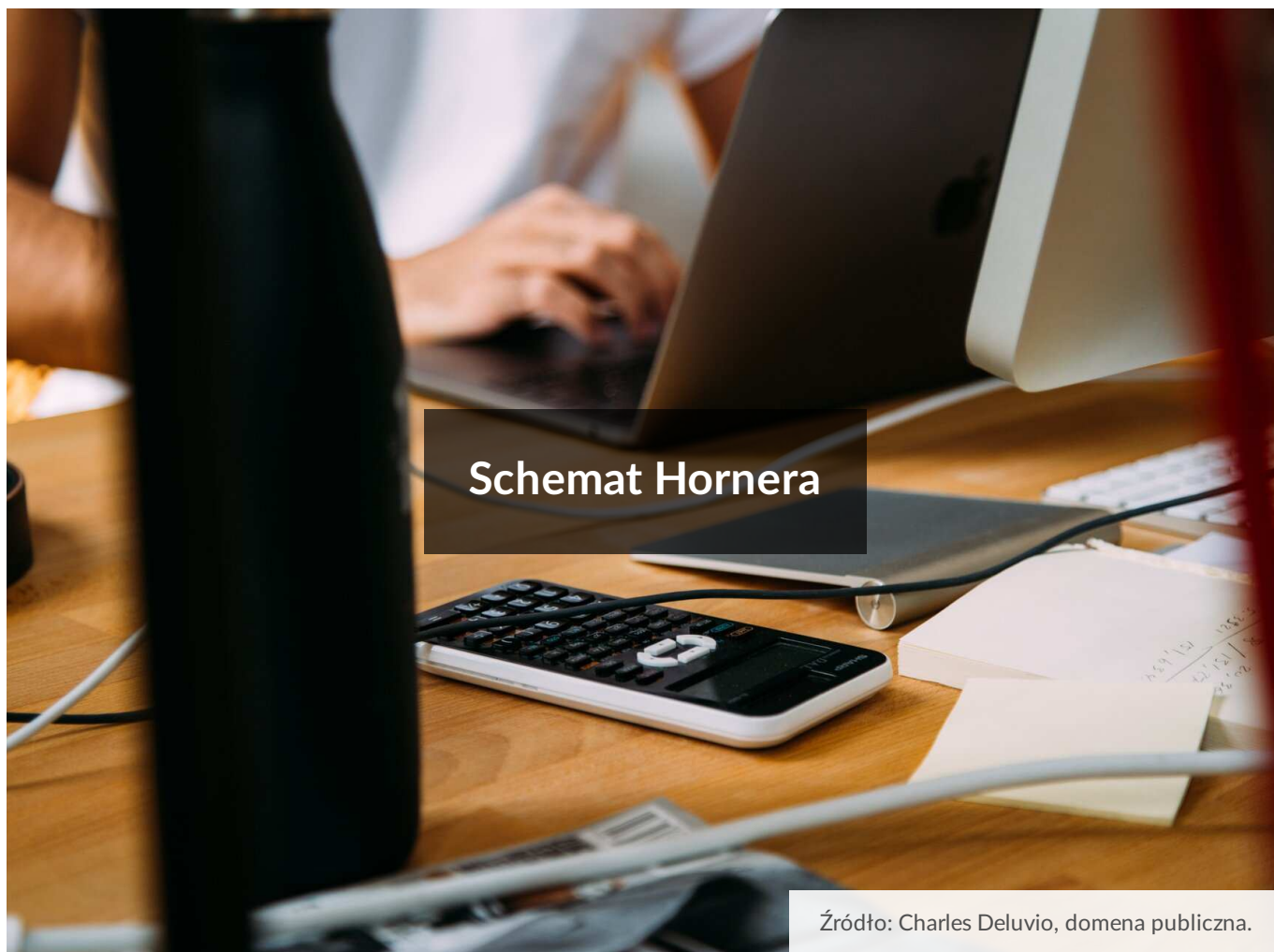

Schemat Hornera

- [Wprowadzenie](#)
- [Przeczytaj](#)
- [Animacja](#)
- [Sprawdź się](#)
- [Dla nauczyciela](#)

Schemat Hornera

Źródło: Charles Deluvio, domena publiczna.

Schemat Hornera pozwala obliczać wartość wielomianu. Dzięki niemu można ograniczyć liczbę operacji mnożenia, co w informatyce pozwala zaoszczędzić czas oraz zasoby.

W tym e-materiale poznamy dwie wersje (iteracyjną i rekurencyjną) algorytmu, który obliczy wartość wielomianu z wykorzystaniem schematu Hornera.

Implementacje omawianego zagadnienia w poszczególnych językach programowania znajdziesz w e-materiałach:

- [Schemat Hornera w języku C++](#),
- [Schemat Hornera w języku Java](#),
- [Schemat Hornera w języku Python](#).

Więcej zadań znajdziesz w materiale: [Schemat Hornera – zadania maturalne](#).

Twoje cele

- Wyjaśnisz, jak działa schemat Hornera zapisany iteracyjnie i rekurencyjnie.
- Przeanalizujesz obie wersje algorytmu obliczającego wartość wielomianu z wykorzystaniem schematu Hornera zapisane za pomocą pseudokodu.
- Wykorzystasz schemat Hornera do wykonania ćwiczeń.

Przeczytaj

Schemat Hornera – do czego służy?

Schematu Hornera używamy do obliczania wartości wielomianu. Ten sposób działania zmniejsza liczbę potrzebnych mnożeń, dzięki czemu jest on wydajniejszy niż obliczanie wartości wielomianu w sposób standardowy. Jest to możliwe, ponieważ komputer nie zużywa czasu na zbędne mnożenia. Obliczając wartość wielomianu w sposób tradycyjny, musimy wykonać $\frac{n(n+1)}{2}$ mnożeń oraz n dodawań. Natomiast przy wykorzystaniu schematu Hornera wystarczy n mnożeń oraz n dodawań.

Wprowadzenie do algorytmu

W celu zrozumienia działania algorytmu obliczającego wartość wielomianu z wykorzystaniem schematu Hornera, wyjaśnijmy kilka pojęć:

- **stopień wielomianu** – najwyższa potęga, do jakiej podnosimy x ,
- x – liczba, dla której obliczamy wartość wielomianu,
- **współczynniki** – liczby, przez które mnożymy kolejne składniki wielomianu.

Zadaniem algorytmu wykorzystującego schemat Hornera jest jak największe zredukowanie liczby mnożeń potrzebnych do obliczenia wartości wielomianu.

Postać ogólna wielomianu n -tego stopnia wygląda następująco:

$$a_0 \cdot x^n + a_1 \cdot x^{n-1} + a_2 \cdot x^{n-2} + \dots + a_{n-1} \cdot x^1 + a_n x^0$$

Zwróć uwagę na ostatni składnik. Omawianą formułę można zapisać również następująco:

$$a_0 \cdot x^n + a_1 \cdot x^{n-1} + a_2 \cdot x^{n-2} + \dots + a_{n-1} \cdot x + a_n$$

W tej postaci mamy do czynienia z operacją potęgowania, która okazuje się zbędna, jeżeli za pomocą schematu Hornera przekształcimy wielomian. Zaczniemy od wyłączenia x przed nawias, nie obejmując wyrazu wolnego:

$$x \cdot (a_0 \cdot x^{n-1} + a_1 \cdot x^{n-2} + a_2 \cdot x^{n-3} + \dots + a_{n-1}) + a_n$$

Wewnątrz nawiasu powstał wielomian o stopniu $n - 1$. Możemy go również przekształcić przez wyłączenie x przed nawias:

$$x \cdot (x \cdot (a_0 \cdot x^{n-2} + a_1 \cdot x^{n-3} + a_2 \cdot x^{n-4} + \dots + a_{n-2}) + a_{n-1}) + a_n$$

Proces powtarzamy do momentu, w którym w najbardziej wewnętrznym nawiasie znajdzie się wielomian stopnia 1.

$$x \cdot (x \cdot (\dots x \cdot (a_1 \cdot x + a_2) + \dots) + a_{n-1}) + a_n$$

Chcąc wyznaczyć liczbę mnożeń, możemy zaobserwować, w jaki sposób obliczamy wartość powyższego wyrażenia dla danej wartości x . Zaczynamy od najbardziej zagnieżdżonego nawiasu. Wykonujemy jedno mnożenie oraz jedno dodawanie. Obliczyliśmy wartość wielomianu pierwszego stopnia. Następnie wynik mnożymy przez x oraz dodajemy kolejny współczynnik. Obliczyliśmy wartość wielomianu stopnia drugiego. Czynności powtarzamy, aż do obliczenia wartości wielomianu stopnia n , czyli n razy. W każdej czynności wykonujemy jedno mnożenie oraz jedno dodawanie. Wyznaczona liczba mnożeń wynosi zatem n .

Przykład

Przeanalizujmy przekształcenie wielomianu:

$$w(x) = 5 \cdot x^3 + 3 \cdot x^2 - x + 4$$

na formę odpowiadającą schematowi Hornera.

Zgodnie z postacią ogólną nasz wielomian będzie wyglądał następująco:

$$w(x) = 5 \cdot x^3 + 3 \cdot x^2 + (-1) \cdot x^1 + 4 \cdot x^0$$

Stopień tego wielomianu jest równy najwyższej potędze, do której jest podnoszona liczba x . Zatem w omawianym wypadku jest on równy 3. Współczynniki tego wielomianu to liczby, przez które są mnożone kolejne potęgi liczby x . W tym wypadku wynoszą one: 5, 3, -1, 4.

Obliczając wartość tego wielomianu metodą standardową, wykonalibyśmy następującą liczbę mnożeń:

$$5 \cdot x \cdot x \cdot x + 3 \cdot x \cdot x + (-1) \cdot x + 4$$

Trzy mnożenia, gdyż mnożymy 5 razy x do potęgi 3, dwa mnożenia, by obliczyć 3 razy x do kwadratu oraz mnożenie x razy -1.

$$3 + 2 + 1 = 6$$

Przekształćmy teraz wyrażenie według zaprezentowanego algorytmu. Wyciągnijmy liczbę x przed nawias:

$$x \cdot (5 \cdot x \cdot x + 3 \cdot x - 1) + 4$$

Jak możemy zauważyć, liczba x występuje zarówno przy 5, jak i przy 3, zatem ponownie wyciągnijmy ją przed nawias:

$$x \cdot (x \cdot (5 \cdot x + 3) - 1) + 4$$

Policzmy, ile mnożeń wykonamy, chcąc obliczyć wartość tego wielomianu za pomocą schematu Hornera. Odpowiedź to 3.

Zmniejszenie liczby mnożeń wynika z tego, że wyciągnęliśmy liczbę x przed nawias dwa razy.

Algorytm zapisany w sposób iteracyjny

Wzór iteracyjny algorytmu:

- `wynik = wspolczynniki[0]`
- `wynik = wynik * x + wspolczynniki[i]` dla $i=1, 2, \dots, n$

Specyfikacja:

Dane:

- `StopienWielomianu` – zmienna określająca stopień wielomianu, który mamy obliczyć
- `wspolczynniki[ ]` – tablica przechowująca współczynniki, przez które mnożymy daną potęgę liczby, dla której wartość wielomianu obliczamy
- `x` – liczba, dla której obliczamy wartość wielomianu

Dane wyjściowe:

- `wynik` – liczba, która określa obliczoną wartość wielomianu dla argumentu x .

Krok 1

Wczytaj dane.

```
1 wypisz "Podaj stopień wczytywanego wielomianu: "  
2 stopienWielomianu = wprowadź liczbę całkowitą  
3 dla i = 0, 1, 2 ... stopienWielomianu wykonuj:  
4     wypisz "Podaj współczynnik"  
5     wspolczynniki[i] = wprowadź liczbę  
6 wypisz "Podaj argument, dla którego chcesz obliczyć wielomian:"  
7 x = wprowadź liczbę
```

Ważne!

Przy wczytywaniu współczynników wielomianu nie zapominajmy o wyrazie wolnym. Leży on przy wartości zmiennej x podniesionej do potęgi 0. Dlatego współczynników jest o jeden więcej niż wynosi wartość stopnia wielomianu.

Krok 2

Do zmiennej `wynik` przypisz wartość zmiennej zapisanej w tablicy `wspolczynniki` pod indeksem 0.

```
1 wypisz "Podaj stopień wczytywanego wielomianu: "  
2 stopienWielomianu = wprowadź liczbę całkowitą  
3 dla i = 0, 1, 2 ... stopienWielomianu wykonuj:  
4     wypisz "Podaj współczynnik"  
5     wspolczynniki[i] = wprowadź liczbę  
6 wypisz "Podaj argument, dla którego chcesz obliczyć wielomian:"  
7 x = wprowadź liczbę  
8 wynik = wspolczynniki[0]
```

Krok 3

Do zmiennej `wynik` przypisz wartość: `wynik * x + wspolczynniki[i]`.

```
1 wypisz "Podaj stopień wczytywanego wielomianu: "  
2 stopienWielomianu = wprowadź liczbę całkowitą  
3 dla i = 0, 1, 2 ... stopienWielomianu wykonuj:  
4     wypisz "Podaj współczynnik"  
5     wspolczynniki[i] = wprowadź liczbę  
6 wypisz "Podaj argument, dla którego chcesz obliczyć wielomian:"  
7 x = wprowadź liczbę  
8 wynik = wspolczynniki[0]
```

```
9 dla i = 1,2,3... stopienWielomianu wykonuj:
10     wynik = wynik * x + wspolczynniki[i]
```

Krok 4

Wypisz „Wartość wielomianu dla argumentu x = wynik”.

```
1 wypisz "Podaj stopień wczytywanego wielomianu: "
2 stopienWielomianu = wprowadź liczbę całkowitą
3 dla i = 0, 1, 2 ... stopienWielomianu wykonuj:
4     wypisz "Podaj współczynnik"
5     wspolczynniki[i] = wprowadź liczbę
6 wypisz "Podaj argument, dla którego chcesz obliczyć wielomian:"
7 x = wprowadź liczbę
8 wynik = wspolczynniki[0]
9 dla i = 1,2,3... stopienWielomianu wykonuj:
10     wynik = wynik * x + wspolczynniki[i]
11 wypisz "Wartość wielomianu dla argumentu x = "
12 wypisz wynik
```

Przykładowe wykonanie algorytmu iteracyjnego

Oblicz wartość wielomianu, wykorzystując schemat Hornera:

$$x^4 + 2 \cdot x^3 + x - 15$$

dla argumentu x = 4.

Dane po wczytaniu:

stopienWielomianu = 4

x = 4

wspolczynniki = {1, 2, 0, 1, -15}

Współczynnik zapisany pod indeksem 2 ma wartość zero, ponieważ w omawianym wielomianie nie ma zapisanego x^2 .

Krok 1

wynik = 1

Krok 2

```
1 Wewnątrz pętli:  
2 dla i = 1, 2, ... stopienWielomianu wykonuj:  
3  
4 gdy i = 1:  
5  
6 wynik = wynik * x + wspolczynniki[i]
```

Po tym kroku wynik wynosi:

$$1 \cdot 4 + 2 = 6$$

Krok 3

```
1 Wewnątrz pętli:  
2 dla i = 1, 2, ... stopienWielomianu wykonuj:  
3  
4 gdy i = 2:  
5  
6 wynik = wynik * x + wspolczynniki[i]
```

Aktualnie wynik równa się:

$$6 \cdot 4 + 0 = 24$$

Krok 4

```
1 Wewnątrz pętli:  
2 dla i = 1, 2, ... stopienWielomianu wykonuj:  
3  
4 gdy i = 3:  
5  
6 wynik = wynik * x + wspolczynniki[i]
```

Po tym kroku wynik to:

$$24 \cdot 4 + 1 = 97$$

Krok 5

```
1 Wewnątrz pętli:  
2 dla i = 1, 2, ... stopienWielomianu wykonuj:  
3  
4 gdy i = 4:  
5  
6 wynik = wynik * x + wspolczynniki[i]
```

W tym momencie wynik wynosi:

$$97 \cdot 4 + (-15) = 373$$

Tak obliczyliśmy wartość wielomianu metodą [iteracyjną](#).

Algorytm zapisany w sposób rekurencyjny

W kolejnych krokach zaprezentujemy algorytm obliczania schematu Hornera zapisany [metodą rekurencyjną](#).

Definicja rekurencyjna tego algorytmu:

- $a_0 = \text{wspolczynniki}[0]$
- $a_n = x * a_{n-1} + \text{wspolczynniki}[n]$ dla $n > 0$

Krok 1

Wczytaj dane w taki sposób, jak w algorytmie iteracyjnym.

Krok 2

Wywołaj funkcję `Horner()`, podając jako argumenty: `wspolczynniki`, `stopienWielomianu`, `x`.

```
1 funkcja Horner(wspolczynniki[], stopienWielomianu, x)
```

Krok 3

W funkcji Horner() sprawdź, czy stopienWielomianu jest równy zero.

```
1 funkcja Horner(wspolczynniki[], stopienWielomianu, x)
2     jeżeli stopienWielomianu == 0 wykonaj:
```

Krok 4

Jeśli tak jest, zwróć wspolczynniki[0]. Jest to [wykonanie elementarne](#) w naszej funkcji rekurencyjnej.

```
1 funkcja Horner(wspolczynniki[], stopienWielomianu, x)
2     jeżeli stopienWielomianu == 0:
3         zwróć wspolczynniki[0]
```

Krok 5

Jeśli tak nie jest, zwróć:

```
1 x * Horner(wspolczynniki, stopienWielomianu-1, x) + wspolczynniki[s
```

Oto gotowa funkcja:

```
1 wypisz "Podaj stopień wczytywanego wielomianu: "
2 stopienWielomianu = wprowadź liczbę całkowitą
3 dla i = 0,1,2... stopienWielomianu wykonuj:
4     wypisz "Podaj "
5     wypisz i
6     wypisz " współczynnik"
7     wspolczynniki[i] = wczytaj liczbę
8 Wyświetl "Podaj argument, dla którego chcesz obliczyć wielomian:"
9 x = wczytaj liczbę
10 wynik = Horner(wspolczynniki, stopienWielomianu, x)
11 wypisz "Wynik = "
12 wypisz x
13
14 funkcja Horner(wspolczynniki[], stopienWielomianu, x)
15     jeżeli stopienWielomianu == 0 wykonaj
```

```
16         zwróć wspolczynniki[0]
17     w przeciwnym razie wykonaj:
18         zwróć x * Horner(wspolczynniki, stopienWielomianu - 1, x) +
```

Przykładowe wykonanie algorytmu rekurencyjnego

Oblicz wartość wielomianu, wykorzystując schemat Hornera:

$$x^4 + 2 \cdot x^3 + x - 15$$

dla argumentu $x = 4$.

Dane po wczytaniu:

```
stopienWielomianu = 4
```

```
x = 4
```

```
wspolczynniki = {1, 2, 0, 1, -15}
```

Współczynnik zapisany pod indeksem 2 ma wartość zero, ponieważ w naszym wielomianie nie ma zapisanego x^2 .

Krok 1

Wywołaj funkcję `Horner(wspolczynniki, stopienWielomianu, x)`.

Krok 2

Sprawdź, czy `stopienWielomianu` jest równy 0.

Krok 3

W tym przypadku tak nie jest, zwróć:

```
x * Horner(wspolczynniki, stopienWielomianu - 1, x) +
wspolczynniki[stopienWielomianu]
```

Krok 4

Sprawdź, czy `stopienWielomianu` jest równy 0.

Krok 5

W tym przypadku tak nie jest, ponieważ $\text{stopienWielomianu} = 3$. Zwróć:

```
x * Horner(wspolczynniki, stopienWielomianu - 1, x) +  
wspolczynniki[stopienWielomianu]
```

Krok 6

Sprawdź, czy stopienWielomianu jest równy 0.

Krok 7

W tym przypadku tak nie jest, ponieważ $\text{stopienWielomianu} = 2$. Zwróć:

```
x * Horner(wspolczynniki, stopienWielomianu - 1, x) +  
wspolczynniki[stopienWielomianu]
```

Krok 8

Sprawdź, czy stopienWielomianu jest równy 0.

Krok 9

W tym przypadku tak nie jest, ponieważ $\text{stopienWielomianu} = 1$. Zwróć:

```
x * Horner(wspolczynniki, stopienWielomianu - 1, x) +  
wspolczynniki[stopienWielomianu]
```

Krok 10

Sprawdź, czy stopienWielomianu jest równy 0.

Krok 11

W tym przypadku tak jest. Zwróć $\text{wspolczynniki}[0]$ równe 1.

Krok 12

Powrót do kroku 9.

$x = 4$

Funkcja $\text{Horner}(\text{wspolczynniki}, \text{stopienWielomianu} - 1, x)$ zwróciła wartość $\text{wspolczynniki}[0]$, co jest równe 1. Natomiast

wspolczynniki[stopienWielomianu] jest równe 2.

Zatem:

$$4 \cdot 1 + 2 = 6$$

Krok 13

Powrót do kroku 7.

$$x = 4$$

Funkcja Horner(wspolczynniki, stopienWielomianu - 1, x) zwróciła wartość obliczoną w kroku 12., co jest równe 6. Natomiast wspolczynniki[stopienWielomianu] jest równe 0.

Zatem:

$$4 \cdot 6 + 0 = 24$$

Krok 14

Powrót do kroku 5.

$$x = 4$$

Funkcja Horner(wspolczynniki, stopienWielomianu - 1, x) zwróciła wartość obliczoną w kroku 13., co jest równe 24. Natomiast wspolczynniki[stopienWielomianu] jest równe 1.

Zatem:

$$4 \cdot 24 + 1 = 97$$

Krok 15

Powrót do kroku 3.

$$x = 4$$

Funkcja Horner(wspolczynniki, stopienWielomianu - 1, x) zwróciła wartość obliczoną w kroku 13., co jest równe 97. Natomiast

wspolczynniki[stopienWielomianu] jest równe -15.

$$4 \cdot 97 + (-15) = 373$$

Słownik

algorytm

przepis postępowania prowadzący do rozwiązania ustalonego problemu, określający ciąg czynności elementarnych, które należy w tym celu wykonać

iteracja

technika programowania polegająca na powtarzaniu tych samych operacji w pętli określoną liczbę razy lub do momentu, aż zostanie spełniony zadany warunek

przypadek podstawowy

przypadek, dla którego funkcja rekurencyjna nie wywołuje samej siebie, a zamiast tego zwraca z góry określoną wartość

rekurencja

technika programowania polegająca na odwoływaniu się procedur lub funkcji do samych siebie, aż do momentu spełnienia warunku podstawowego

stopień wielomianu

najwyższa potęga przy zmiennej, która nie jest równa zero

wielomian

wyrażenie algebraiczne będące sumą jednomianów, czyli wyrażeń postaci $a_n x^n$

William George Horner

brytyjski matematyk żyjący w latach 1786–1837; w wieku 14 lat został asystentem nauczyciela w szkole w Bristolu, a w 1809 roku założył własną szkołę w Bath; podał sposób wyznaczania wartości wielomianu z wykorzystaniem minimalnej liczby operacji mnożenia

wykonanie elementarne w rekurencji

moment, gdy funkcja rekurencyjna zwraca konkretną wartość zamiast kolejnego wywołania rekurencyjnego

Animacja

Polecenie 1

Zapoznaj się z animacją przedstawiającą zastosowanie w praktyce schematu Hornera z wykorzystaniem metody iteracyjnej. Wykonaj Polecenie 2.

Film dostępny pod adresem </preview/resource/RBOSxS5bluNkd>

Źródło: Contentplus.pl Sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

Film nawiązujący do treści materiału: Schemat Hornera.

Polecenie 2

Zapisz omawiany w animacji algorytm za pomocą wybranego języka programowania.

1

1

Sprawdź się

Pokaż ćwiczenia:

Ćwiczenie 1

Uzupełnij pseudokod.

Wyświetl „Podaj stopień wczytywanego wielomianu: ”

StopienWielomianu <- dane z klawiatury

Wyświetl "Podaj

wspolczynniki[i] <- dane z klawiatury

Wyswietl „Podaj argument, dla którego chcesz obliczyć wielomian:”

wynik <- wspolczynniki[0]

dla i = 1,2,3... StopienWielomianu wykonuj:

x <- dane z klawiatury

dla i = 0, 1, 2 ... StopienWielomianu wykonuj

wynik <- wynik * x + wspolczynniki[i]

współczynnik

Ćwiczenie 2

Wskaż poprawną odpowiedź.

Schemat Hornera można zapisać w sposób iteracyjny.

☐ fałsz

☐ prawda

Ćwiczenie 3

Uzupełnij luki.

Dzięki wykorzystaniu schematu Hornera w wielomianie: $x^4 - 4 \cdot x + 2 \cdot x^2 + 90$ nie musimy wykonywać dodatkowych mnożeń. Wielomian ten po przekształceniu na formę zgodną ze schematem Hornera ma postać .

Ćwiczenie 4

Wskaż, ile razy zostanie wywołana funkcja rekurencyjna `Horner ( )` dla wielomianu o stopniu 5.

☐ 4

☐ 8

☐ 5

☐ 6

Ćwiczenie 5

Oblicz za pomocą iteracyjnej wersji schematu Hornera wartość wielomianu $x^3 - 4 \cdot x^2 + 2 \cdot x - 5$, gdzie $x = 3$.

☐ -8

☐ -5

☐ -10

☐ 12

Ćwiczenie 6

Oblicz za pomocą rekurencyjnej wersji schematu Hornera wartość wielomianu $x^6 - 3 \cdot x - 2 \cdot x^4 + 47$, gdzie $x = 3$.

☐ 580

☐ 305

☐ 605

☐ 495

Ćwiczenie 7

Ustaw w odpowiedniej kolejności podane instrukcje tak, aby powstał algorytm iteracyjny.

dla $i = 1, 2, 3 \dots$ StopienWielomianu wykonuj:

dla $i = 0, 1, 2 \dots$ StopienWielomianu wykonuj

wspolczynniki[i] <- dane z klawiatury

Wyświetl „Podaj stopień wczytywanego wielomianu: ”

Wyświetl wynik

StopienWielomianu <- dane z klawiatury

Wyświetl "Podaj współczynnik"

x <- dane z klawiatury

Wyswietl „Podaj argument, dla którego chcesz obliczyć wielomian:"

wynik <- wynik * x + wspolczynniki[i]

Wyświetl "Wartość wielomianu dla argumentu x = "

wynik <- wspolczynniki[0]

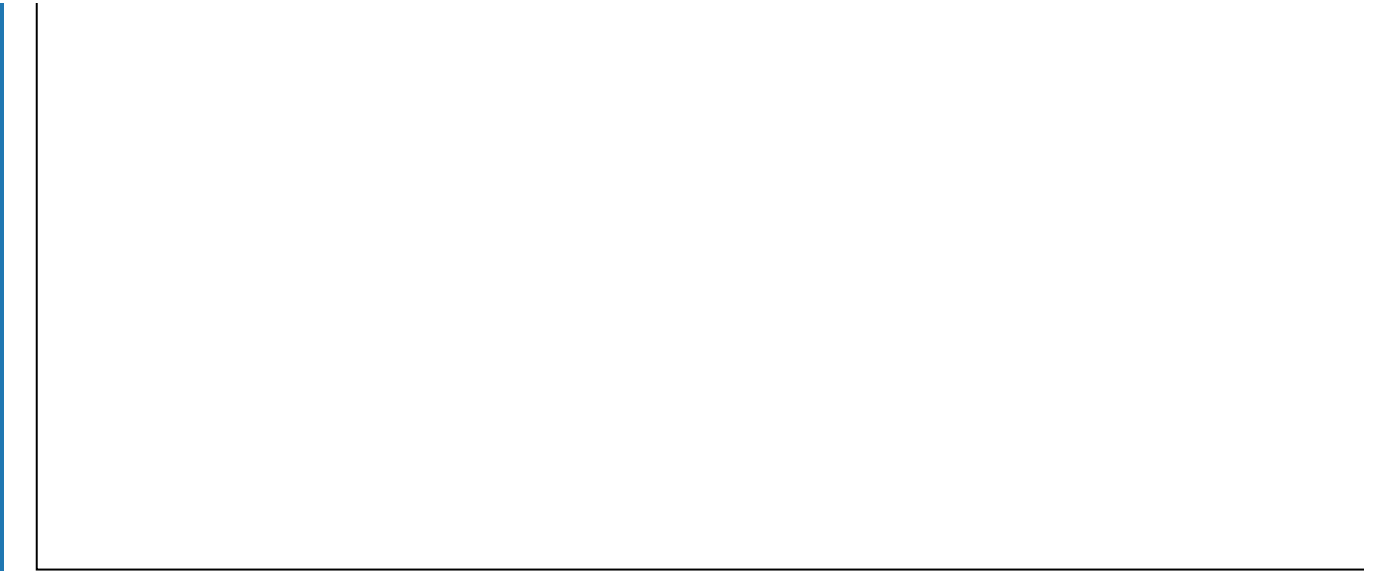

Zapoznaj się z pseudokodem i wykonaj ćwiczenie.

```
1 Wyświetl "Podaj stopień wczytywanego wielomianu: "  
2 StopienWielomianu <- dane z klawiatury  
3 dla i = 1,2,3... StopienWielomianu wykonuj  
4     Wyświetl "Podaj współczynnik"  
5     wspolczynniki[i] <- dane z klawiatury  
6 Wyświetl "Podaj argument, dla którego chcesz obliczyć wielomian:  
7 x <- dane z klawiatury  
8 wynik <- Horner(wspolczynniki[], StopienWielomianu, x)  
9 Wyświetl "Wynik = "  
10 Wyświetl x  
11  
12 funkcja Horner(wspolczynniki[], StopienWielomianu, x)  
13     jeżeli StopienWielomianu = 0  
14         zwróć x * Horner(wspolczynniki, StopienWielomianu - 1, x)  
15     w przeciwnym razie  
16         zwróć wspolczynniki[0]
```

Powyższy algorytm zapisany za pomocą pseudokodu przedstawia rekurencyjny zapis schematu Hornera, zawiera jednak kilka błędów. Napisz działającą wersję algorytmu.

1

Dla nauczyciela

Autor: Maurycy Gast

Przedmiot: Informatyka

Temat: Schemat Hornera

Grupa docelowa:

Szkoła ponadpodstawowa, liceum ogólnokształcące, technikum, zakres rozszerzony

Podstawa programowa:

Cele kształcenia – wymagania ogólne

I. Rozumienie, analizowanie i rozwiązywanie problemów na bazie logicznego i abstrakcyjnego myślenia, myślenia algorytmicznego i sposobów reprezentowania informacji.

II. Programowanie i rozwiązywanie problemów z wykorzystaniem komputera oraz innych urządzeń cyfrowych: układanie i programowanie algorytmów, organizowanie, wyszukiwanie i udostępnianie informacji, posługiwanie się aplikacjami komputerowymi.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

I + II. Zakres rozszerzony. Uczeń spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto:

1) zapisuje za pomocą listy kroków, schematu blokowego lub pseudokodu, i implementuje w wybranym języku programowania, algorytmy poznane na wcześniejszych etapach oraz algorytmy:

h) obliczania wartości wielomianu za pomocą schematu Hornera,

Kształtowane kompetencje kluczowe:

- kompetencje cyfrowe;
- kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się;
- kompetencje matematyczne oraz kompetencje w zakresie nauk przyrodniczych, technologii i inżynierii.

Cele operacyjne (językiem ucznia):

- Wyjaśnisz, jak działa schemat Hornera zapisany iteracyjnie i rekurencyjnie.

- Przeanalizujesz obie wersje algorytmu obliczającego wartość wielomianu z wykorzystaniem schematu Hornera zapisane za pomocą pseudokodu.
- Wykorzystasz schemat Hornera do wykonania ćwiczeń.

Strategie nauczania:

- konstruktywizm;
- konektywizm.

Metody i techniki nauczania:

- dyskusja;
- rozmowa nauczająca z wykorzystaniem multimediu i ćwiczeń interaktywnych;
- ćwiczenia praktyczne.

Formy pracy:

- praca indywidualna;
- praca w parach;
- praca w grupach;
- praca całego zespołu klasowego.

Środki dydaktyczne:

- komputery z głośnikami, słuchawkami i dostępem do internetu;
- zasoby multimedialne zawarte w e-materiale;
- tablica interaktywna/tablica, pisak/kreda.

Przebieg lekcji

Przed lekcją:

1. **Przygotowanie do zajęć.** Nauczyciel loguje się na platformie i udostępnia e-materiał: „Schemat Hornera”. Nauczyciel prosi uczniów o zapoznanie się z treściami w sekcji „Przeczytaj”.

Faza wstępna:

1. Nauczyciel wprowadza uczniów szczegółowo w temat lekcji i jej cele. Może posłużyć się wyświetloną na tablicy zawartością sekcji „Wprowadzenie”.
2. **Rozpoznanie wiedzy uczniów.** Nauczyciel prosi wybranego ucznia lub uczniów o przedstawienie sytuacji problemowej związanej z tematem lekcji.

Faza realizacyjna:

1. **Praca z tekstem.** Uczniowie przystępują do cichego czytania tekstu zawartego w sekcji „Przeczytaj”, jeśli nauczyciel – na podstawie raportu na platformie – uważa, że

przygotowanie uczniów jest wystarczające, może pominąć tę czynność.

2. **Praca z multimedium.** Nauczyciel wyświetla zawartość sekcji „Animacja”. Uczniowie wspólnie zapoznają się z treścią zawartego w niej multimedium. Zapisują ewentualne problemy i pytania. Po czym następuje dyskusja, w trakcie której nauczyciel wyjaśnia niezrozumiałe treści.
3. **Ćwiczenie umiejętności.** Uczniowie wykonują indywidualnie ćwiczenia nr 1–7 z sekcji „Sprawdź się”. Po wykonaniu każdego z nich następuje omówienie rozwiązania przez nauczyciela.

Faza podsumowująca:

1. Nauczyciel zadaje pytania podsumowujące, np.
  - jak działa schemat Hornera zapisany iteracyjnie i rekurencyjnie?
  - do czego służy schemat Hornera?
  - czym jest rekurencja?
2. Nauczyciel prosi uczniów o podsumowanie zgromadzonej wiedzy.

Praca domowa:

1. Uczniowie wykonują ćwiczenie nr 8 z sekcji „Sprawdź się”.

Wskazówki metodyczne:

- Treści w sekcji „Przeczytaj” można wykorzystać jako podsumowanie i utrwalenie wiedzy uczniów.